

20
CODREAN
CRAIUL CODRULUI.

BALADĂ

de

Georgiu Simu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

G H E R L A

Tipografia „AURORA“ A. Todoran.

1899.

9/5

I.

Preste văi preste hotară
Lung răsună-o veste amară :
— „A intrat dusmanu-’n țeră !
A intrat se prede érá ;

Și se pună sub robia,
Românescă-ne moșiă,
Și se ducă-’n țeri departe,
Sorori dela sên de frate ;

Și soții se pângărescă,
După legea păgânescă,
Pe bătrâni se necinstescă,
Și pre tineri se robescă ...

Sus voinici țera ne chiemă,
Lăsați tată, lăsați mamă,
Lăsați frați, lăsați copii.
Căci e tîmp de vitejii ;

Și soțiile iubite,
 Și drăguțele smerite,
 Le lăsați pre alte tîmpuri,
 Căci la noi bat rele vînturi...

Prindeți arma vitejescă,
 Faceți-o să strălucescă, —
 Mândra gloriă străbună,
 Veci de veci să nu apună,

Și popóarele smerite,
 Să privescă 'ncremenite
 Renăscînd a vóstră fală
 Dela Roma triumfală...

Sóre, lună, vînt și rîuri, —
 Pămînt, păduri și pîriuri
 Ce se-'ntind pre-a ta câmpie,
 Vor fi pretinî numai ție.

Și dușmanî vor fi și ele,
 Fără milă, fără jele
 La dușmanul ce-'ndrâsnesce
 De pămîntu-ți cutropesce.

Dunărea va sta la pîndă,
 Spumegósă, furibundă,

Codrii ții lăcașiū vor fi,
Munții scut ce vor opri

Pe dușmanī sē nimicēscă
Mândra țēră românescă,
Și câmpia sē va face
La dușman — mormēt de pace . . .

Éră sórele și luna
Iți vor împleti cununa,
Pasērile vor sē-ți cânte,
Riurile sē-ți descânte ;

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Și cu toți au sē mărescă
Vitejia românescă,
Mare, mândră, strălucită
De triumf acoperită.» —

II.

La póla de codru verde
Supērat pe gânduri șede.
Codrean, craiul codrilor
Și fala vitejilor . . .

Albă-i fața lui ca crinul,
Limpeți ochii ca seninul,

Capul sus și përu-'n vânt,
Dulce-'n graiü, dulce-'n cuvënt...

Umeri lași, frunte senină,
Cu privire dulce, plină,
Și sprincene arcuite,
Gene lungi și adumbrite...

Peptul lat și pumnul mare,
Suflet plin de îndurare,
Inima la locul său
Și vitéz ca și un leu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Lângă el Dochiția vine,
Cum în nopțile senine
Vinc-'n gând bătut de dor
Visul gingașiü de amor...

Lin se-așeză lângă dënsul,
Ar vorbi n'ö lasă plânsul —
Ea i-ar' spune, mult i-ar' spune.
De dorerea ce-o repune.

— Dochiă! Dochiția dragă!
Fericirea mea intrégă!
Ce dorere-'ți strînge sênul?
Dulce fraged, alb ca crinul?

Ai visat visurî urîte?
 Orî miórele iubite,
 Alergând prin munţi cu brad,
 Şi prin codrul cel de fag

Te-au făcut să-alergî cu ele
 Printre stânci şi locurî rele?
 Ostenită eşti tu óre
 Dulcea mea mângăitoare?! —

— N'am visat visurî urîte,
 Nicî miórele iubite
 Nu m'am dus prin munţi cu brad,
 Nicî prin codrul cel de fag, —

Dar' un vânt... o vijelie,
 Mi-a şioptit în taină mie,
 Că vin tîmpurî de încercare,
 Pentru-a țerii ne-atêrnare;

Că vin turcii să robescă,
 Țera nóstră românescă,
 Şi să ducă-'n țeri departe,
 Fără milă şi dreptate:

Soții bune, sororî blânde,
 Femei albe şi plapânde,

Și să lase-'n urma lor
Pre bărbați plângând cu dor...

Hei! și turcul n'are lege,
Nu să uită și n'alege,
Duce tot în țeri străine
Și m'o duce și pre mine...

Și-am să mor Codrene dragă,
Petrecând prin țeri pribégă,
Prin seraiuri tăvălită
De păgâni batjocorită...

Și tu n'ai să mai vezi «bine»
Decă m'ai pierdut pre mine;
Și iubit'a noastră țera
V'a peri-'n robiă-amară...

Moșii-'n lupte urașie
Păzir' sate și orașe,
Resplătind cu bărbăție,
A dușmanilor trufie...

Dragul meu, dulce Codrene!
Țera plânge, țera geme,
Și prin plâns ea chiemă-'n grabă,
Pre Mihai și-o óste 'ntrégă.

Ostea jóră că s'o duce
 Pentru sânta nóstă cruce
 Prin foc, fulgeri și furtune,
 Printre stavilī de minune

Și v'or face sē 'nfloréscă
 Eră-și țera românéscă
 Prin amor și libertate,
 Lege sântă și dreptate.

Și vorbind Dochiția pare,
 Mai frumósă și mai mare...
 Trupu-i mândru ca de dină,
 Fața-i dulce și senină,

Ochii-'n foc și peru 'n vânt
 Și din gură sfânt cuvânt...
 Sēnul dulce 'n tresaltare
 Dinții albi mǎrgăritare.

Mâni de dină, frunte d'albă,
 La gât netedă și albă,
 Incât plai și munți și mare
 O priviau în admirare.

Și s'au dus minune 'n lume,
 De frumseța-i fără nume, —

Căci la numele ei numai
 Tremura Pașia 'n serai — — —
 — — — — — — — —

Codrean tace și-o admiră,
 De frumseța ei se miră,
 Și când gată, ... i apucă
 Fața 'n palme și-o sărută.

Atunci sórele s'opresce,
 Vântu-'n codru amușesce,
 Frunza 'n ram nu se clătină
 Paserile nu suspină.

Rîu-'n cale se opresce,
 Turma stă se odihnesce,
 Și pre ceriū ca nesce flamuri —
 Norii se despart în ramuri,

Și forméză o cunună,
 Pe de-asupra le-'mpreună,
 O cunună strălucită,
 De dulci rađe acoperită,

O cunună tribut sânt
 Pentru ceia care sunt

Destinați de Domnețu
Să-și apere neamul său.

III.

Și din patru părți a lumii
Sosi vestea Semi-lunii, —
Er' în urma ei... pustie...
Nor de viscol... vijelie.

Sus pre turnurile 'nalte,
Și pre căsi și pre palate
Tremură sublima cruce,
Ca inima din sên dulce.

Căci și-a pus păgânu-'n gând
Să cuprindă-acest pămênt,
Și sub flamura cea verde
Să-'mbulzesc Turci cum n'ai crede.

Sinan pașia-i duce 'n luptă,
Cu turban cu haină lungă,
Alb la cap... voinic în pept,
Vitéz falnic, om descept,

Ce-a umblat prin lume rătă,
 Și-a bătut Asia totă,
 Africa și-a ei pustăie,
 E a lui împărăție. . .

•Ér, acum — gândi în sine —
 Tóte le-am isprăvit bine,
 Dar' la Dunărea betrână
 Bate inima română;

Și pre plaiuri și prin sate
 E românu-'n libertate . . . . .
 . . . . Inse jur pre semilună,
 C'altor stea are s'apună. . .

Și-am se-i sting până la unul,
 Să le-arăt că io-'s stăpênul,
 Și din țiera românescă
 Am să fac țieră turcescă. . . .

Cum să nu fiă rușine,
 Pentru Turci și pentru mine?!
 Când apus și răsărit
 De puterea mea-i lovit;

Și un petec, numai unul
 De pământ . . . unde-i românul,

Să reziste fără témă
 Și să nu ne bage-'n sémă?!« —

Și cum dice, p'alui frunte
 Pletele lui cad cărunte,
 Și-'n orbită ochii par,
 Dóue stele mari de jar. —

La porunca lui nebună,
 Să-adun sub semilună
 Jeniceri ageri focoși,
 Spachii bravi curagioși; —

Și pământul surd resună
 De dușmanii ce să-adună
 Să prefacă în mormânt
 A românului pământ.

Ei la Dunăre s'așeză —
 Dunărea se-'nfioréză. . . .
 Dar pre malul din potrivă
 Codrean șiede pre-o movilă,

Santinela țierii pare
 Cu baltagul său cel mare
 Intre ceriū și-'ntre pământ
 Ochii focoși și peru-'n vânt.

Ér' Dochiția lângă el,
 Precum ramul tînerel,
 E gândită, dar' viteză,
 Cea mai mândră-a țierei pază.

IV.

Ca doi vulturî față 'n față,
 Cu privirea indrâsnéțiă,
 Ce 'n vîzduch se 'niéptă, sbórá
 Și din ochi crunt se mészórá. . .

Ast-feliu tabera română
 Ascepta óstea păgână,
 Prin strîmtorî și prin poeni,
 La satul Călugăreni.

Și dușmanii ca potopul,
 Vin de tremură tot locul.
 Mulți la număr plini de fală,
 Să révarsă preste țieră. . .

Ard pădurile și'n fum,
 Limbi de foc străbat acum.
 Er' in mijloc dóue armii,
 Cércă drept în vîrf de sabii.

Una-i mare,
Alta-i tare.
Una cere subjugare,
Alta vrea neatârnaire —

Luptă-i cruntă, lupta-i mare, —
Ca un ȃieu MihaiŃ cĂlare
Cu geniŃl sĕu conduce
Pre romĂni la mĂrte dulce.

Ēr' alĂturi cu mĂndrie,
TovarĂŃiŃ de vitejie,
E Codrean Ńi lĂngĂ el,
Alt ostaŃiŃ mai tĕnerel; Library Cluj

Si toŃi trei cĂnd dau nĂvalĂ ;
BraŃii 'n codrii sĕ rescĂlĂ,
DunĂrea suspinĂ 'n cale,
Ceriul ia haine de jale . . .

StĂncele din munŃi tresar,
Turcii scot vaet amar,
Steagul verde se inclinĂ,
Sinan vede Ńi suspinĂ.

ĒrĂ turcii fug ca vĕntul,
De cutremurĂ pĂmĕntul,

Părăsind în urma lor
Pre român triumfător.

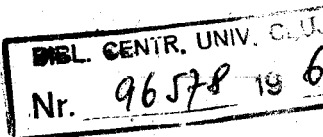
Și în fuga lor cumplită
Multă oște-i nimicită,
Caraiman pașia rămâne
Mort prin văile române; *)

Er' Haider beiul de Siva
Husein și Mustafa
Inchid ochii pre vecie
În frumoasă Românie. —

Lumea 'ntrégă 'n tresaltare
Și cuprinsă de-admirare,
Ațentea privirea dulce
Spre triumfătoarea cruce,

Ce la Dunărea betrână,
Prin armata cea română,
S'a 'nălțiat invingătoare — — —
Semilunei domnitore — — —
— — — — — — — — —

*) Omorât chiar' de Mihaiu eroul în lupta dela
Călugăreni — 11/23 August către seară — după apusul
sorelui. Vezi Istoria lui Mich. Vitezul pag. 121. N.
Balcescu.

Tótă inima tresare,
 Sórele voios resare,
 Ceriu-l dulce — codrul tace,
 Pre pământ e sfânta pace.

Chiar' și Dunărea betrână
 Printre țiermă curge mai lină.
 Numai colo 'n codrul verde,
 Supărat, . . zdrobit se vede

Codrean craiul codrilor
 Și fala voinicilor, —
 El suspină și șioptesce:
 »Vai Dochiția nu mai este!«

De-o fi mórtă el voiesce
 S'o resbune românesce,
 Ér' de-i vie și răpită
 Și de Turcî batjocorită . . . .

Atuncî n'are să mai vie,
 Dî de dulce veselie,
 Preste viéția lui mâchnită,
 Și de doruri crunt lovită.

Tot gândind el să pornesce
 Pân' la Turcî nu să opreșce,

Turcii 'l prind . . . in feară 'l légă
Și 'n prinsóre-afundă 'l bagă.

Ér' Codrean le ȃice lor :
»Turcilor ! păgânilor !
Eu un dor pre lume am,
Se stau față cu Sinan ;

Arme n'am legat in fiéră,
Me-ți aduce 'nderept érá,
Și strejarii m'or' pazi,
Nemic Sinan n'a păți . . .«

— — — — —
BCU Cluj / Central University Library Cluj

V.

— »Cum te chiamă ? cine esti ?
In ce țieră locuesci ?
Ai vre-o poftă vre-o rogare ?
— Sinan strigă 'n gură mare. —

— »Sum român. Codrean me chiamă,
România 'mi este mamă,
Bradii 'n munți mi-'s frățiori
Florile mi's dragi sorori.

M'am luptat cu voinicie
 Pentru scumpa mea moșie,
 Dar' alătura cu mine
 S'a luptat cu mult mai bine

Un voinic ca o fecióră,
 Ce iubescce-ântâia órá,
 Cu per negru, mânî de dîná
 Și cu inimă română, —

Cu ochî dulcí și cu dulcí gene,
 Cu sên alb . . . negre sprincenea
 Și frumos cum nu pot spune
 Și cum nu-i nimic pre lume. —

Dar' in lupta desperată,
 Despârțîndu-ne deolaltă,
 Ne-am pierdut . . . și de-atunci eu
 Di și nópte 'l cat mereu.« —

— »Pretin, bani și libertate,
 'Ţi vom da ție fãrtate,
 — Dîse Sinan — de ni spune
 Unde-'s ostile române.« —

Și dicênd amar zimbesce
 Ca hoheriul ce lovesce, . . .

Èr' Codrean galbân la față,
Ca și-un trup fără viețiã

I răspunde: — „Am gătat
In nãdeșdî m'am înșelat.
Când credeam că Sinan are
Inimã și suflet mare . . .

Să scii Sinan că la noi,
Nu sunt ómenî ca la voi. . . .
Muncitorul cel din urmă,
Séu păstoriul dela turmã

E mai nobil și mai vrednic,
Decât Sinan cel puternic,
Și nu cere o tradare
De i'ai da lumea cea mare.“ —

Sinan tace și-l ascultã,
Cu privirea tristã, . . . cruntã,
Apoi dã la sbirî poruncã
Pre Codrean la furcî să-l ducã

Și când sta să se pornescã,
Ca ósênda se-și primescã: —
O femeia despletitã,
Cu privirea rãtãcitã.

Resuflând abia sosesc.
 Cu dorere 'n giur privesce;
 Și scoțând un țepet jalnic,
 Și un vaer mult amarnic,

Lui Codrean 'i cade 'n brațică
 Rece mai fără vieță.
 Êr' Codrean în fericire
 O sărută cu iubire.

Lin Dochiția se descéptă,
 Cătră Sinan se indréptă:
 -- Acum Sinane sfêrșesc,
 L'am veđut și me iubesc!

Fecioria. ochii, fația,
 Sênul, dragostea vieța,
 Sunt alui ca altă dată,
 Și de moriü, eu moriü curată! —

Voi m'a-ți prins, și-'n dîle grele,
 Mi-a-ți schimbat dîlele mele
 Mórtea mea va fi un dar,
 Precând vieța mea-i amar . . . .

— »Dragul meu! dulce Codrene!
 Țermurile dunărene,
 Le lăsăm în libertate
 Dar' morim cu nedreptate. . . .

Și-'n pădurea infrundîță,
 Și pre lunca inflorită,
 Și pre dealul dela cruce,
 Noi în veci nu ne-om mai duce. . .

Nu ne vor mai șiopti vînturi
 Sfinte tainice cuvînturi. —
 Nu ne vom mai strînge 'n braçia,
 Nici nu ne-om sâruta 'n façia. . .

Dar' morind vom sci cã cresce
 Libertatea, și 'nfloresce
 Tocma 'n munții nosti iubiți,
 Unde am fost noi fericiți . . . . «

— — — — —
 Bine vorba nu sfêrșese,
 Și pre mîni lanțuri sêmșese . . .
 La osîndă merg sã mórã
 Pentru drept și țerișorã. —

Èr' Sinan privindu i falnic,
 Strigã dând un țîpet jalnic:

— »Fericiti sunt cei ce mor,
Aperându-și dreptul lor! —

Codrean mergând îi răspunde
Cu glas mândru ce pătrunde:
— »Decât viu și nestimat
Mort mai bine și curat!«

VI.

... , Și de-atunci codrul suspină,
Frunzia 'n ram lin se clătină;
Ceriu-i aspru 'ncins de nori,
Plaiul fără serbători;

Er' prin lunca inverzită,
Strigă-o voce răgușită:
»Fericiti sunt cei ce mor
Aperădu-și dreptul lor!« —

Sus din munte-atunci răspunde
Glas de om ce-adênc pătrunde:
— »Decât viu și nestimat
Mort mai bine și curat!« —

